

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

GLASBA

≡ Izpitna pola C ≡

Posebni glasbeni test za jazz in zabavno glasbo

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 13. junij 2011

SPLOŠNA MATURA

Glasbeni primer 1 = Doodlin' (Horace Silver)

(Kenny Dorham – tp, Hank Mobley – ts,
Horace Silver – p, Doug Watkins – b,
Art Blakey – d)
1955

Glasbeni primer 2 = Ramblin' (Ornette Coleman)

(Ornette Coleman – as, Don Cherry – tp,
Charlie Haden – b, Billy Higgins – d)
1961

A – GLASBENI PRIMER 1

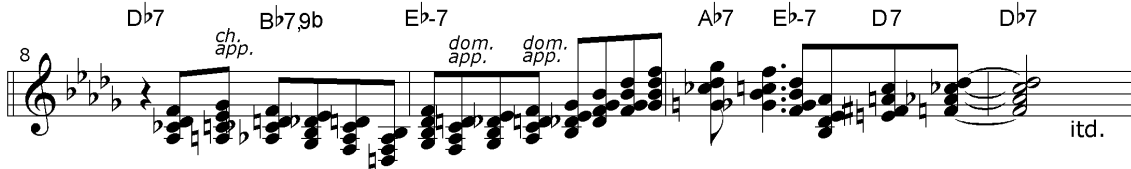
1. Gre za obliko, ki se imenuje blues, dolžina teme je 12 taktov. (2 točki)
2. Po številu glasbenikov je ansambel kvintet.
Inštrumenti v njem so: trobenta, tenorsaksofon (odgovor samo »saksofon« ne zadostuje), klavir, kontrabas in bobni. (6 točk)
3. Strokovni izraz za ritmično zamaknjeno ponavljanje je *rhythmic displacement*. (4 točke)
4. a) Tema: trobenta in tenorsaksofon igrata témo (unisono in v tercah), predtakte igra klavir, 12 taktov
b) téma se ponovi, 12 taktov
c) solo klavirja, igra tri *choruse* (prvi je pogovor s pihalcema), 36 taktov
d) solo tenorsaksofona, igra tri *choruse*, 36 taktov
e) solo trobente, igra tri *choruse*, 36 taktov
f) boben solo, igra tri *choruse*, 36 taktov
g) zaključna tema, ki se ponovi, 24 taktov
h) koda, 2 takta (8 točk)

5.

Gre za D $\flat$ mol pentatoniko (lahko tudi: "D $\flat$ blues lestvico", če kandidat napiše tudi prehodni ton "g").

(6 točk)

6. Ton "c" je tu vodilni ton (pravilno tudi: *approach note*). (2 točki)

7.

Ocenjujemo število pravilnih voicingov.

(20 točk)

8.

3. chorus

Ocenjujemo število pravilno zapisanih tonov brez ponavljanj.

(18 točk)

9. Fraza: riff (2 točki)

"Pogovor": call-response (4 točke)

(6 točk)

B – GLASBENI PRIMER 2

10. Na predpisanem mestu je dolžina *chorusa* 12 taktov, harmonski potek kaže na tipično obliko, ki se imenuje blues.

(4 točke)

11. Ta slog je **free jazz**. Najprej je bilo ime za ta način muziciranja **The New Thing**. Pojavil se je z **Ornettom Colemanom** in njegovimi ploščami *Free Jazz*, *The Turn of the Century* in *The Shape of Jazz to Come* leta **1960**. Že prej so se pojavljali poizkusi (eksperimenti) svobodnega muziciranja, npr. v obdobju *cool jazz* že leta 1949. Odtod imamo tudi delitev *free jazz*a na "**intelektualno**" smer, ki se je ukvarjala le z glasbeno platjo avantgardnega muziciranja, in "**angažirano**" smer, ki je bila politično ali vsaj ideološko dejavna. Ti glasbeniki so se zavzemali za pravice črnskega prebivalstva, glasbeno iskali korenine, odkoder so črnci prišli, nekateri so glasbo združevali z duhovnim iskanjem, drugi so se naslanjali na eksotične nauke.

Prva smer je izhajala iz kroga **Lennieja Tristana** (že 1949 poizkusi svobodnega improviziranja brez običajnih predlog), tudi vibrafonist Teddy Charles (že 1953) in saksofonist Teo Macero (1955). Naslednji predstavniki *free jazz*a so: George Russell, **Paul Bley**, **Carla Bley**, Jimmy Giuffre, **Jazz Composers Orchestra** itd.

Drugo smer je nakazal že **Charles Mingus** (od leta 1957), leta 1959 pa se je v javnosti pojavil **Ornette Coleman** s svojim kvartetom: Don Cherry – tp, Charlie Haden – b, Billy Higgins – d. Pomemben je tudi njegov dvojni kvartet (poleg: Freddie Hubbard – tp, Eric Dolphy – bcl, Scott LaFaro – b, Ed Blackwell – d). Pomembni predstavniki so še: Cecil Taylor – p, Sun Ra – p, comp, **Archie Shepp** – ts, Albert Ayler – ts, Anthony Braxton – ts, **Art Ensemble of Chicago** itd.

Free jazz se je zelo plodno zasediral tudi v **Evropi** s predstavniki: John Surman – ss, Dave Holland – b, Kenny Wheeler – tp iz Anglije, iz Nemčije prihajo: Albert Mangelsdorf – tb, Peter Brötzmann – ts, iz Češke kitarist Rudolf Dašek in saksofonist Jiří Štívin, iz Poljske Tomasz Stansko – tp, in violinista Zbigniew Szeifert in Michael Urbaniak.

Glasbene značilnosti free jazza so na splošno: **opustitev chorusa** kot harmonsko-formalnega okvira za improvizacijo. Namesto v tonaliteti glasbeniki improvizirajo atonalno ali pantonalno, mnogokrat pa krožijo **okrog tonalnega centra** – pomembnega tona, okrog katerega muzicirajo. Delna **opustitev metruma**, enotnega karakternega ritma v korist podlage, temelječi na **energiji**, ki izhaja iz zvoka. Oživitve **kollektivne improvizacije**. **Grobo artikuliranje** tonov za doseganje večje neposrednosti in resničnosti (avtentičnosti) muziciranja. Improvizacija je mnogokrat **motivična** – iz posameznega motiva glasbeniki pletejo improvizirani solo kot variacije in permutacije.

(38 točk)

Analiza:

- Tretjinski delež ustreza predmetu *sofeggio*.

Vprašanja št.:	Točke:
1.	2
2.	6
4.	8
8.	18
10.	4
Skupaj:	38

- Tretjinski delež ustreza predmetu *osnove aranžiranja*.

Vprašanja št.:	Točke:
3.	4
5.	6
6.	2
7.	20
9.	6
Skupaj:	38

- Tretjinski delež ustreza predmetu *zgodovina jazza*.

Vprašanje št.:	Točke:
11.	38
Skupaj:	38

Skupna vsota: 114 točk (3 x 38) ustreza 100 % testa oziroma 30 % maturitetnega uspeha.